

**DOPUNJENO UPUTSTVO ZA BODOVANJE MATURSKOG I STRUČNOG ISPITA NAKON
PREGLEDANOG UZORKA, jun 2024. godine**

1. Učenik/učenica* dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor: *Cigančica, Razgovor pasa i Gospođa Kornelija*
2. Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor: Puškin, Karl Maria fon Veber, Lope de Rueda / Puškin, Veber, De Rueda
3. Zaokružen broj 3: Starac – **1 bod**
4. Učenik dobija **1 bod** ako je napisao, npr.: Servantes je opisao sintezu prirodnog i duhovnog./Zato što je pokazao zadivljujuće poznavanje miljea, atmosfere i duhovnog svijeta Roma./ Preciozu opisuje kao prosvijećeno biće./ Zato što se suprotstavio predrasudama španskog društva o Romima./Prikazao je romsku zajednicu drugačije./Suočio je dvije kulture: špansku i romsku *i slični odgovori*.
5. Učenik dobija **1 bod** ako je napisao, npr.: Precioza osvaja ljude oko sebe čašću/mudročću/prosvijećenošću/samopoštovanjem/slobodom *i slični odgovori*.
6. Učenik dobija **2 boda** za potpuno tačan odgovor:

Izvršena glasovna promjena	Odstupanje od glasovne promjene
ražalostiti	jedanput
stambeni	odšetati
bezakonje	raznježiti

Učenik dobija **1 bod** za 4 ili 5 tačnih odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za manje od 4 tačna odgovora.

7. Učenik dobija **1 bod** ako je tačno upisao oba zarez: Na početku karijere je, bez obzira na prepreke koje su ga zadesile, uspio.
8. Učenik dobija **2 boda** za potpuno tačan odgovor:

ISKAZ	✓ ili X	TREBA
U vezi tog pitanja...	X	U vezi s tim pitanjem...
Obzirom na to da je dobar učenik...	X	S obzirom na to da je dobar učenik...
Kontaktirao je s najboljim majstorom.	✓	/
Neka se oni izvino za grešku.	X	Neka se oni izvine za grešku.

Učenik dobija **1 bod** za tri tačna odgovora (u istom redu tačno upisano ✓ ili X i tačno ispravljen iskaz).

Učenik dobija **0 bodova** za manje od tri tačna odgovora (u istom redu tačno upisano ✓ ili X i tačno ispravljen iskaz).

*U daljem tekstu učenik

9. Učenik dobija **2 boda** za potpuno tačan odgovor:

zahtjev – *zahtijevati*
dioba – *dijeliti*
umijeće – *umjeti*
ozljeda – *ozlijediti*
dodjela – *dodijeliti*

Učenik dobija **1 bod** za četiri tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za manje od četiri tačna odgovora.

10. Ukupno **2 boda**:

A) Učenik dobija **1 bod** ako je potpuno tačno napisao rečenicu:

Povodom novogodišnjih praznika Podgorica organizuje koncert etno muzike na Trgu vojvode Bećir-bega Osmanagića.

B) Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor:

nominativ - *PODGORICA*

akuzativ - *KONCERT*

lokativ - *(NA) TRGU*

11. Učenik dobija **2 boda** za potpuno tačan odgovor: N, T, N, N, N

Učenik dobija **1 bod** za četiri tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za manje od četiri tačna odgovora.

12. Ukupno **2 boda**:

A) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: Eduard Sam/ Andreasov otac/ sin Maksa Ahašveroša

B) Zaokružen broj 1: svog sina – **1 bod**

13. Učenik dobija **1 bod** ukoliko je napisao: geni/nasljeđe/genetska sličnost

14. Ukupno **2 boda**:

A) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: *Derviš i smrt*

B) Zaokružen broj 2: pronađeni rukopis – **1 bod**

15. Ukupno **2 boda**:

A) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: Na Ahmeda Nurudina/ Ahmeda/ Nurudina/derviša

- B) Učenik dobija **1 bod** za dva navedena primjera: hapšenje i smrt brata, nemogućnost da spasi brata, nesrećna ljubav, zarobljenost između svijeta dogme i stvarnog života...

16. Ukupno 2 boda:

- A) Zaokružen broj 2: elipsa – **1 bod**
B) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: Upotrebom elipse izražava se pojačan i emotivan stav lirskog subjekta i neophodnost borbe za preživljavanje./ Eliptičnim izrazom se ukazuje na žilavost, istrajnost, borbenost, upornost... *i slični odgovori.*

- 17. Učenik dobija 1 bod** ako je napisao: Nikolaj Vasiljevič Gogolj/N. V. Gogolj/Gogolj, *Revizor*

18. Zaokružen broj 2: realizam – 1 bod

19. Ukupno 3 boda:

- A) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao da je kod likova prisutno osjećanje straha.
B) Učenik dobija **2 boda** za potpunije razumijevanje teksta, odnosno ukoliko ukaže da je osjećanje straha prikazano načinom govora koji upućuje na paniku (mucanje, isprekidane rečenice, česta upotreba tri tačke, retorsko pitanje...).

Učenik dobija **1 bod** ako napiše da je osjećanje straha prikazano u didaskalijama.

- 20. Učenik dobija 1 bod** ako je napisao npr.: Zato što je komičnost zasnovana na nesporazumu, tj. zabuni. Gradonačelnik Hljestakova smatra revizorom koji je došao u njegovu varoš radi kontrole, a Hljestakov smatra da je gradonačelnik došao da ga uhapsi zbog neplaćenih računa u gostionici *i slični odgovori.*

21. Učenik dobija ukupno 3 boda:

- A) Učenik dobija **1 bod** ako uoči funkciju prirode kao nagovještaj buđenja Fedunovih osjećanja i zaljubljenosti.

- B) Učenik dobija **2 boda** za potpuno razumijevanje i ako napiše zašto je to osjećanje i mučno i slatko, npr.: mučno – jer je on vojnik koji sebi ne smije dozvoliti prepuštanje osjećanjima, a slatko – zato što buđenje proljeća reflektuje buđenje mladalačkih čula/mučno – jer je obavezan da poštuje vojnička pravila, a slatko – jer prepoznaje u sebi nova osjećanja *i slični odgovori.*

Učenik dobija **1 bod** ukoliko nagovještaj ljubavi zamijeni zaljubljenošću u Jelenku, odnosno događajem koji će se kasnije desiti ili ako napiše samo zašto je to osjećanje mučno ili samo zašto je to osjećanje slatko.

22. Ukupno 2 boda:

A) Zaokružen broj 1: Vladika Danilo – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao, npr.: Vladika Danilo zaključuje da priča babe vještice nije istinita jer je obrazovan i prosvijećen čovjek koji šire sagledava život./Vladika Danilo se svojim obrazovanjem i širinom pogleda na život razlikuje od ostalog naroda koji vjeruje u vještice i natprirodne sile, pa je njemu i ovdje dato da prosvijetli narod i ukaže mu na zablude i slični odgovori koji ukazuju na vladičino obrazovanje i prosvijećenost ili ako je prepisao ili parafrazirao stih: *nema toga ni u jednu knjigu*

C) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao, npr.: Baba je željela da zaštiti porodicu./Zapriječeno joj je./Dobila je zadatak da pomuti Crnogorce i slični odgovori.

23. Učenik dobija 1 bod za potpuno tačan odgovor:

novinarsko-publicistički/novinarski/publicistički
naučni
književnoumjetnički/književni/umjetnički
administrativno-poslovni/administrativni

24. Uputstvo za bodovanje obavještenja:

8 bodova

FORMA I SADRŽAJ TEKSTA 3 boda	JEZIK 3 boda	STIL 2 boda
Svi podaci dati u uputstvu upotrijebljeni su i raspoređeni prema principima oblikovanja teksta: - ko obavještava - koga obavještava - događaj - mjesto događaja - datum i vrijeme događaja 3 boda	U tekstu nema gramatičkih i pravopisnih grešaka. 3 boda Pravopisna i gramatička norma se uglavnom poštuju, a odstupa se od normom propisane upotrebe - interpunkcijskih znaka i/ili - pravilne upotrebe prijedloga <i>zbog</i> i <i>radi</i> , s... (npr. „u vezi nečega“ umjesto „u vezi s nečim“; „obzirom na“ umjesto „s obzirom na“...). 2 boda	Rečenice su oblikovane, jasne i prilagođene i sadržaju i formi teksta 2 boda - U tekstu postoje stilske greške (npr.: - ponavljanje riječi u istoj ili susjednim rečenicama/ nepravilno obraćanje i oslovljavanje/ upotreba pleonazama/ nedorečenost/navođenje suvišnih podataka...) 1 bod - Rečenice su neoblikovane, nejasne, nedovršene... 0 bodova
Svi podaci dati u uputstvu upotrijebljeni su i raspoređeni prema principima oblikovanja teksta, ali nedostaje jedan podatak koji ne utiče na razumijevanje teksta (razlog promjene vremena i mjesta i/ili ko obavještava) 2 boda	Pravopisna i gramatička norma se donekle poštuju, jer	

Napisao obavještenje koje sadrži sve date podatke, ali nije promijenio mjesto i vrijeme održavanja koncerta zbog loših vremenskih uslova. 1 bod Nije poštovana zadata forma, ili sadržina teksta ne odgovara traženom zadatku, ili nedostaju osnovni podaci... 0 bodova	- odstupa od dosljedne primjene ijekavskog i ekavskog izgovora - griješi u upotrebi interpunkcijskih znaka (npr. izostavlja zarez kod vokativa, inverzije, umetnute rečenice...) i/ili - griješi u upotrebi prijedloga... 1 bod U tekstu postoje tri suštinska ogrešenja o jezičku normu ili više njih (nepravilna upotreba padežnih oblika, greške u pisanju velikog slova, nepoštovanje pravila o sastavljenom i rastavljenom pisanju riječi, greške u primjeni glasovnih promjena, greške u primjeni pravila kongruencije, greške u pisanju suglasnika J, greške u pisanju upitne rječce LI, greške u pisanju negacija...). 0 bodova	

Napomena: Ukoliko učenik na sadržaj i formu teksta dobije 0 bodova, jezik i stil se ne ocjenjuju.

25. Uputstvo za bodovanje eseja:

1. Motiv otuđenog čovjeka u djelima *Prokleta avlija* i *Stranac*

Sadržaj – 7 bodova

Poštovanje postavljenih zahtjeva	Kreiranje teksta koji odgovara postavljenim zahtjevima: - navođenje osnovnih podataka o djelima (1 bod) - upoređivanje sudbina Mersoa i Ćamila i uzroka njihove otuđenosti (1 bod) - navodi i obrazlaže tragičnost odabranog lika (1 bod) Ukupno 3 boda
Kritičko mišljenje, upotreba podataka, argumentovanje i iznošenje sopstvenih stavova/misli/ideja...	Kreiranje teksta uz: - originalan/kreativan pristup temi (1 bod) - navođenje i obrazlaganje odgovarajućih primjera/podataka u razvijanju teme (1 bod) - detaljnije obrazlaganje i povezivanje primjera/podataka u razvijanju teme (1 bod) - argumentovanje sopstvenih stavova. (1 bod) Ukupno 4 boda

Napomena: Ukoliko učenik na sadržaj eseja dobije 0 bodova, jezik i struktura teksta se ne ocjenjuju.

Jezik i struktura teksta – 6 bodova

JEZIK 3 boda	STIL 2 boda	GRAFIČKA FORMA TEKSTA 1 bod
U tekstu nema gramatičkih i pravopisnih grešaka. 3 boda Pravopisna i gramatička norma se uglavnom poštuju, a odstupa se od normom propisane - upotrebe interpunkcijskih znaka i/ili - pravilne upotrebe prijedloga <i>zbog</i> i <i>radi</i>, s... (npr. „u vezi nečega“ umjesto „u vezi s nečim“; „obzirom na“ umjesto „s obzirom na“...). 2 boda Pravopisna i gramatička norma se donekle poštuju, jer - odstupa od dosljedne primjene ijekavskog i ekavskog izgovora - griješi u upotrebi interpunkcijskih znaka (npr. zarez kod vokativa, inverzije, umetnute rečenice...) i/ili - griješi u upotrebi prijedloga... 1 bod U tekstu postoje tri ili više suštinskih oštećenja o jezičku normu (nepravilna upotreba padežnih oblika, greške u pisanju velikog slova, nepoštovanje pravila o sastavljenom i rastavljenom pisanju riječi, greške u primjeni glasovnih promjena, greške u primjeni pravila kongruencije, greške u pisanju suglasnika J, greške u pisanju upitne rječice LI, greške u pisanju negacije...). 0 bodova	Rečenice su oblikovane, jasne i prilagođene i sadržaju i formi teksta. 2 boda U tekstu postoje stilske greške (npr.: ponavljanje riječi u istoj ili susjednim rečenicama/upotreba pleonazama/nedorečenost/ navođenje suvišnih podataka...). 1 bod Rečenice su neoblikovane, nejasne, nedovršene... 0 bodova	Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak, pasuse). 1 bod Neprilagođenost forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (izostaje razdvajanje uvoda, razrade, zaključka). 0 bodova

2. (Zlo)upotreba vještačke inteligencije

Sadržaj – 7 bodova

Poštovanje postavljenih zahtjeva	Kreiranje teksta koji odgovara postavljenim zahtjevima: - ukazivanje na sve veći razvoj vještačke inteligencije i njen uticaj na ljudski život (1 bod) - argumentovanje i navođenje primjera pozitivne i negativne upotrebe vještačke inteligencije (1 bod) - iznošenje mišljenja o tome hoće li vještačka inteligencija ugroziti prirodnu (1 bod) Ukupno 3 boda
Kritičko mišljenje, upotreba podataka, argumentovanje i iznošenje sopstvenih stavova/misli/ideja...	Kreiranje teksta uz: - originalan/kreativan pristup temi (1 bod) - navođenje i obrazlaganje odgovarajućih primjera/podataka u razvijanju teme (1 bod) - detaljnije obrazlaganje i povezivanje primjera/podataka u razvijanju teme (1 bod) - argumentovanje sopstvenih stavova. (1 bod) Ukupno 4 boda

Napomena: Ukoliko učenik na sadržaj eseja dobije 0 bodova, jezik i struktura teksta se ne ocjenjuju.

Jezik i struktura teksta – 6 bodova

JEZIK 3 boda	STIL 2 boda	GRAFIČKA FORMA TEKSTA 1 bod
U tekstu nema gramatičkih i pravopisnih grešaka. 3 boda	Rečenice su oblikovane, jasne i prilagođene i sadržaju i formi teksta. 2 boda	Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak, pasuse). 1 bod
Pravopisna i gramatička norma se uglavnom poštuju, a odstupa se od normom propisane - upotrebe interpunkcijskih znaka i/ili - pravilne upotrebe prijedloga <i>zbog</i> i <i>radi</i> , s... (npr. „u vezi nečega“ umjesto „u vezi s nečim“; „obzirom na“ umjesto „s obzirom na“...). 2 boda	U tekstu postoje stilske greške (npr.: ponavljanje riječi u istoj ili susjednim rečenicama/upotreba pleonazama/nedorečenost/ navođenje suvišnih podataka...). 1 bod Rečenice su neoblikovane, nejasne, nedovršene... 0 bodova	Neprikladnost forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (izostaje razdvajanje uvoda, razrade, zaključka). 0 bodova
Pravopisna i gramatička norma se donekle poštuju, jer - odstupa od dosljedne primjene ijekavskog i ekavskog izgovora - griješi u upotrebi interpunkcijskih znaka (npr. zarez kod vokativa,		

inverzije, umetnute rečenice...) i/ili - griješi u upotrebi prijedloga... 1 bod U tekstu postoje tri ili više suštinskih ograđenja o jezičku normu (nepravilna upotreba padežnih oblika, greške u pisanju velikog slova, nepoštovanje pravila o sastavljenom i rastavljenom pisanju riječi, greške u primjeni glasovnih promjena, greške u primjeni pravila kongruencije, greške u pisanju suglasnika J, greške u pisanju upitne rječe LI, greške u pisanju negacije...). 0 bodova		